Kalakamujen saaristo-kulttuurilabra

SISÄLLYS

1. Kalakamut

- Sisältö:
  1 jättihauki, 1 keskikokoinen hauki, 1 pieni hauki, 1 ahven, 2 kampelaa, 1 keskikokoinen taimen, 1 keskikokoinen lohi, 1 piikkihai, *Taulu minusta* kaikille kalalajeille, merimiessäkki.
- Tehtävät: Täytä *Taulu minusta* ja askartele pyykkipoikahamoja, katso liitteet.

2. Venematka saaristossa

- Sisältö:
  Kumivene, 2 airoa ja jalkapumppu. Varusteet venematkalle: varustuspussi, pelastusliivit (heijastinliivit), verkko, virveli, koho, kala, köysi, Kalakamut-laulun sanat, PET-pullo äyskärin tekoa varten, uimalasit, karttoja Paraisten saaristosta. Mp3-soitin ja kaiutin, aaltoprojektori
- Tehtävät: Lähde mielikuvitusmatkalle Paraisten saaristoon ja tee äyskäri.

3. Saaristoaiheinen leikkimatto

- Sisältö:
  Matto, jossa on painettuna Paraisten saariston kartta, 1 risteilyalus , 1 kalastusvene 1 purjevene, 4 lauttaa, 1 punainen vene, 1 sininen vene
- Tehtävät: Rakenna oma leikkivene ja tee oma ”kuvakartta”.

4. Köydenpunonta

- Köydenpunontalaite on kaikkien ryhmien varattavissa. Juuttilanka sisältyy-
- Opetusvideo: https://youtu.be/DicK5lJ2JJc
- Tehtävä: Tee oma köysi.

5. Saaristolabraan liittyvää

- Tällä me asumme -kartta. Ladattava PDF: www.parainen.fi/kalakamut
- Kotisaareni -juliste. Ladattava PDF: www.parainen.fi/kalakamut
- Paraisten kirjastojen Saaristokultuuri-teemakassi
- Paraisten kirjaston Saaristokultuuri-kirjalista: https://blanka.finna.fi/List/659182
- Tehtävä: Kokkailkaa yhdessä, katso *Kalakamut kokkailevat – saaristoruokaa lapsille keittokirja*. Ladattava PDF: www.parainen.fi/kalakamut

1. KALAKAMUT

Kalakamut

Kalakamut ovat saaneet uusia ystäviä! Lohi uiskentelee nyt mukana parvessa ja pitkämatkalainen, piikkihai on tullut kylään.

Piikkihai

Lue ääneen lapsille

Kalakamut ovat saaneet uuden ystävän: piikkihain! Piikkihai on uinut Ruotsin länsirannikolta tänne meille Saaristomerelle. Paraisten saaristo on piikkihaille aivan uusi ympäristö, ja nyt toivomme, että te lapset autatte piikkihaita viihtymään hyvin täällä. Voitte näyttää ja kertoa piikkihaille esimerkiksi mielenkiintoisista paikoista päivähoitopaikassanne ja ympäristössänne. Kertokaa piikkihaille, mitä te teette päivähoidossa ja mikä on teidän mielipuuhaanne. Käyttäytymissäännöt on myös hyvä kertoa, jotta piikkihai ei vahingossa mene esimerkiksi vessaan syömään lounasta!

Piikkihailla on tämän lisäksi aivan oma piikkihai-kielensä, jota eivät edes kalakamut osaa. Hei on piikkihaikielellä ”Hai”. Voitteko opettaa piikkihaille oman kielenne tärkeitä sanoja? Osaatteko sanoa hei, kiitos ja anteeksi muilla kielillä?

Ja tottahan toki piikkihai pitää hauskoista tarinoista, joten niitä saa kertoa sille mielin määrin. Osaatteko muuten yhtään hai-aiheista laulua? Laulakaapa niitä piikkihaille!

Aikuisille: piikkihai on kerran tavattu Saaristomerellä. Itämeressä piikkihai on tavallinen kala Ruotsin länsirannikolla.

Taulu minusta

Kalakamuilla on omat laminoidut *Taulu minusta* -taulut. Taulussa kerrotaan kalan nimi, ikä, kalan perheestä ja mitä kala mielellään tekee (elintavoista). Taulujen avulla aikuiset voivat kertoa kaloista lapsille.

Lapsille on olemassa oma *Taulu minusta* - piirustuspohja täytettäväksi, katso liite. Lapset saavat piirtää kuvan itsestään, perheestään, mielipuuhistaan, sekä kirjoittaa oman nimensä, ikänsä ja ryhmänsä, mikäli jo osaavat. Tehkää iso meri ripustamalla seinälle *Taulu minusta* -taulut vierekkäin.

Taulu minusta -taulujen kalakuvista voi kopioimalla ja leikkaamalla tehdä muistipelin. Vanhempien lasten kanssa voi leikata kalat ja nimet erikseen, jolloin voi opetella yhdistämään oikean kalan oikeaan nimeen.

Merimiessäkit

Merimiessäkki on tehty vanhoista purjeista.

Pyykkipoikahahmot

Tehkää omat pyykkipoikahahmot! Liitteessä on malli kaloista, jotka lapset voivat leikata ja liimata pyykkipoikaan. Kopioi tai tulosta kuvat tavalliselle kopiopaperille, mutta halutessasi kestävämmän pyykkipoikakalan, tulosta tällöin paksummalle paperille. Värillinen malli on valmis leikattavaksi. Mustavalkoisen mallin voi itse värittää. Liimaa hauen pään yläosa pyykkipojan yläosan sivuun ja hauen pään alaosa pyykkipojan alaosan sivuun puuliimalla. Pienessä kolmipiikki-kalassa on uloke, jota käännetään 90 astetta ja liimataan pyykkipojan sisään. Kun pyykkipoika avataan, hauki avaa suunsa niin kolmipiikki paljastuu! Lapset voivat myös keksiä ja piirtää omia pyykkipoikahahmoja. Lapset voivat yhdessä luoda esityksen pyykkipoikahahmoilla. Tässä tapauksessa pyykkipoikahahmoista on hyvä tehdä kaksipuoliset.

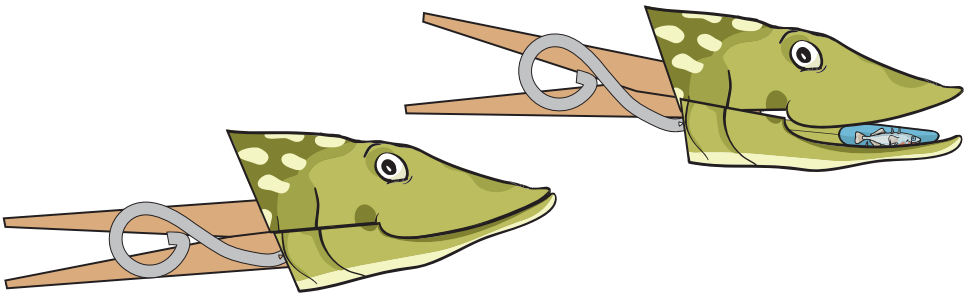

2. Venematka saaristossa

Kumivene ja airot

Lähtekää mielikuvitusmatkalle saaristoon kumiveneellä! Lapset saavat jalkapumpulla täyttää kumiveneen. Pienemmät lapset voivat painaa jalkapumppua molemmilla käsillä polvilla istuen.

Venematkaa varten on hyvä jakaa kaikille lapsille tehtävä. Osa lapsista voi olla kapteeneja, jotka päättävät, mikä veneen määränpää on, ja tietenkin näyttävät suuntaa ja tähystävät. Osa lapsista voi olla perämiehiä, jotka ohjaavat venettä. Kaksi lasta voi soutaa venettä mukana tulevilla airoilla. Vain mielikuvitus on rajana, kun keksitte kaikille tehtävät.

Varusteet

Varustepussissa on pelastusliivit (=heijastinliivit), verkko, virveli, koho, kala, köysi, Kalakamut-laulun teksti, PET-pullo äyskäriä varten ja uimalasit.

Aikuiset opastavat lapsia pelastusliivien käytössä.

Varusteita voi vapaasti käyttää venematkan aikana, ja onkin mukavaa, jos lapset itse saavat keksiä, mitä tekevät eri varusteilla. Varusteilla voi pelata KIM-peliä ennen matkan alkua niin muistatte mitä varusteita teillä on mukananne. Tarkistakaa leikin lopuksi, että kaikki varusteet ovat takaisin pussissa.

Virveliä käytetään ensisijaisesti onkimiseen venematkan aikana. Isommassa tilassa virveliä voi myös heittää. Voitte yrittää osua mukana tulevaan kalaan tai muihin tarraan kiinnittyviin esineisiin.
Ei sovellu alle 3-vuotiaille.

Pieni verkko on osa vanhaa rysää, ja sillä lapset voivat verkkokalastaa venematkallaan.

Pieni kala on ommeltu pajulla parkatusta kalannahasta (kuhasta).

Köysi on tehty juuttilangasta köydenpunontalaitteella, jonka lapsiryhmät voivat varata.

Uiminen on lasten mielestä tärkeintä heidän ajatellessa saaristoa. Uimavarusteita voi tarvita uimareissulla. Tehkää omat uimavarusteet!

Muovipullon voi ottaa mukaan venematkalle. Voitte keskustella muovista meressä ja siitä, että ei saa heittää roskia luontoon. Jos tavallisen ½ litran muovisen limsapullon (PET-pullo) heittää mereen, kestää 500 vuotta, ennen kuin se hajoaa. Miettikää kuinka pitkä aika 500 vuotta on. Se on yhtä pitkä aika kuin 2 miljoonaa päivälepoa! Miltä oma päivähoitopaikkanne näytti 500 vuotta sitten? Pääsikö sinne soutuveneellä vai oliko se peräti veden alla?

Ennen kuin PET-pullo häviää luonnossa, on suuri vaara, että muovipullo joutuu hauen, lokin ja hylkeen mahaan, joten älä heitä roskia mereen!

Tee omasta muovisesta limsapullosta venematkallenne äyskäri! Laita jäljelle jäävä osa muovinkeräykseen.

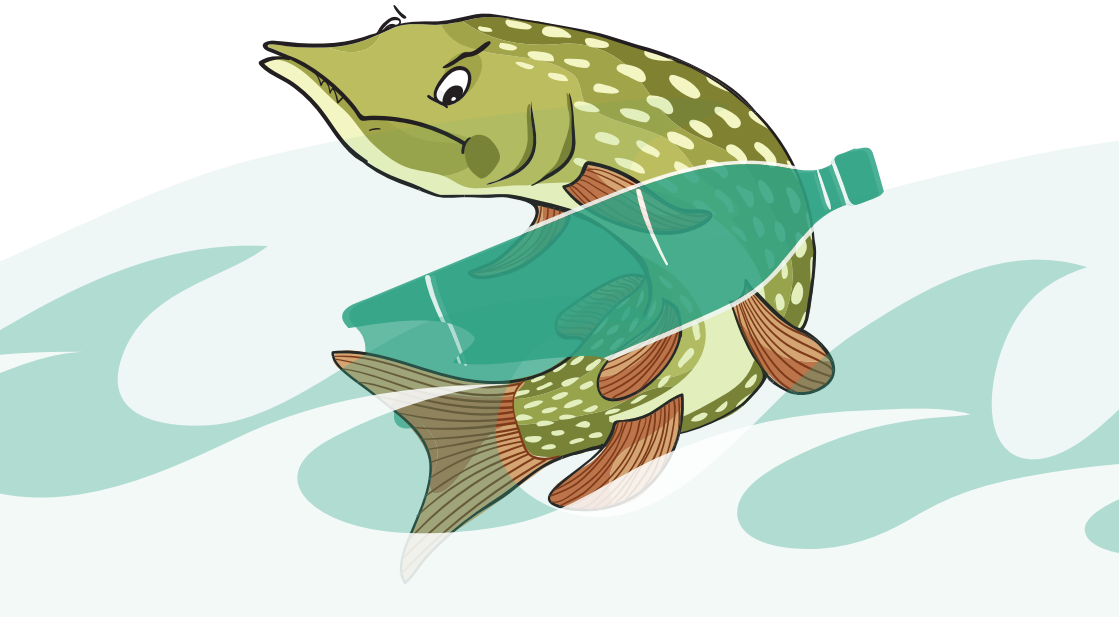

Kartat

Suunnitelkaa karttojen avulla, minne haluatte matkustaa veneellä. Voitte ottaa mukaanne Kalakamujen säänkestävät ja myrkyttömät kartat Paraisista, Nauvosta, Korppoosta ja Houtskari-Iniöstä, tai käyttää *Täällä me asumme* -karttaa.

Mp3 soitin ja kaiutin

Äänimaisemista on valmis soittolista Mp3-soittimella. Mp3-soittimen saa kytkettyä kaiuttimeen (WONDERBOOM) bluetoothilla. Äänet (YleArkisto, freesound.org ja Mats Prost):

1. Kalakamut-laulu
2. Kajakki
3. Moottorivene
4. Purjevene
5. Merilinnut
6. Kalastusvene
7. Soutuvene
8. Aaltojen liplatus lasikuituvenettä vasten
9. Aaltojen liplatus puuvenettä vasten
10. Ukkonen

Aaltoprojektori

Aaltoprojektoria voi käyttää jos haluatte rauhoittua hetkeksi matkan aikana tai muuten vain pysähtyä nauttimaan aaltojen liplatuksesta ja väreistä jotka voi heijastaa seinään tai kattoon. Aaltoprojektorissa on muistikortti aaltoäänellä. Jos haluatte kuunnella aaltoprojektorin alkuperäisiä ääniä, poistakaa muistikortti.

3. Saaristoaiheinen leikkimatto

Saaristomatto

Matto, jossa on painettuna Paraisten saariston kartta. Maton päällä voi leikkiä.

Puuveneet ja lautat

Veneillä ja lautoilla voi leikkiä saaristomaton päällä. Rakentakaa omia veneitä legoista, askarrelkaa lautta tai nikkaroikaa purjevene, joilla voitte leikkiä saaristomatolla.

Mukana on laminoituja kortteja eri kohteista saaristossamme. Asettakaa kuvat oikeille paikoille, esimerkiksi Korppoon päiväkoti, Utön majakka, Ankkuripuisto, Tokmanni, Nauvon K-market, Träskin koulu, Kirjalansalmen silta. Voitte myös ottaa omia kuvia paikoista, jotka ovat lapsille tärkeitä, ja tehdä oman ”kuvakartan” matolle.

4. Köydenpunonta

Varhaiskasvatuksella on oma köydenpunontalaite, jonka saa varata käyttöönsä. Köydenpunontalaite on Perhetalo Ankkurissa ja varauskalenteri löytyy varhaiskasvatuksen yhteiseltä Drive-tililtä. Opetusvideon köydenpunonnasta löydät You Tubesta osoitteesta https://youtu.be/DicK5IJ2JJc.

5. Saaristolabraan liittyvää

Tällä me asumme –kartta on kartta Paraisten saaristosta. Saaret jossa joku virallisesti asuu on merkitty hymiöllä. Paperinen juliste A1 koossa on jaettu kaikille lapsiryhmille. Ladattava PDF kartasta: www.parainen.fi/kalakamut

Pienet pehmohauet ovat vierailleet kaikkien lasten kotona toimintavuoden 2018-2019 aikana. Vierailun aikana lapset ovat saaneet keksiä nimen kotisaarelleen. Saarien nimet on koottu taiteelliseksi julisteeksi joka esittää Paraisten vaakunaa. Kotisaareni- julisteen ladattava PDF: www.parainen.fi/kalakamut

Paraisten kirjasto on koonnut Saaristokulttuuri-teemakassit, joita saa lainata kirjastoista. Paraisten, Nauvon ja Korppoon kirjastoissa teemakassit ovat suomeksi ja ruotsiksi. Houtskarin ja Iniön kirjastoissa teemakassit ovat ruotsiksi.

Kirjasto on myös koonnut Saaristokulttuuri-kirjalistan: https://blanka.finna.fi/List/659182

Kokeile yhtä tai useaa saaristoaiheista reseptiä lasten kanssa. Kaikki lapsiryhmät ovat saaneet oman Kalakamut kokkailevat – saaristoruokaa lapsille -keittokirja. Ladattava PDF: www.parainen.fi/kalakamut

Kalakamut-laulu löytyy You Tubesta:
https://www.youtube.com/watch?v=Aor-NifxwsY

ja laulun teksti:
www.parainen.fi/kalakamut

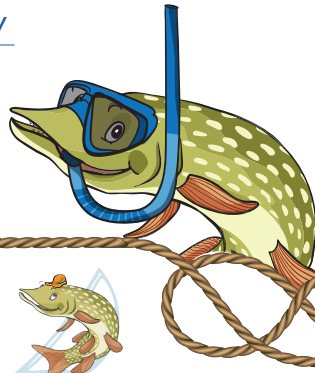

Kalakamut	Vivantti Oy, Ylöjärvi
Piikkihai	Pussel, Charlotta Palander, Parainen
Merimiessäkit	Jack Henriksson, Parainen
Pyykkipoikahahmot	Kuvitus Terese Bast, Pietarsaari
Kumivene	Bestway/ Tokmanni, Parainen
Puuairot (yhdessä setissä)	Jonathan Reuter, Parainen
Kankaiset varustepussit	Mocca päivätoiminta, Kårkulla samkommun, Parainen
Pelastusliivit (heijastinliivit)	Beava, Vaasa
Verkko	Jack Henriksson, Parainen
Kalannahka	Saija Lehtonen Design, Nokia
Koho ja uimalasit	Ahti/ Tokmanni, Parainen
Virveli	Rapala Kids Angler/ Bauhaus, Turku
Kartat	Graaffinen suunnittelu Frida Ringwall, Paraisten kaupunki/ Kuvitus Terese Bast, Pietarsaari/ Paino: Aboprint, Parainen
Mp3-soitin ja kaiutin	SanDisk Clip Sport Plus + Ultimate Ears Wonderboom/ Gigantti, Turku
Äänet	YleArkisto, Freesound.org
Kalakamut-laulu	Mats Prost, Parainen
Aaltoprojektori	Lelutivoli, Hankoo
Saaristomatto	LindströmGroup
Pienet puuveneet	Tuffan Puulelut, Parainen
Köydenpunontalaite	Mikko Snellman, Ahvenanmaa
Juuttilanka	Ulvilan köysipunomo, Nakkila
Opetusvideo köydenpunonnasta	DumDumFilm, Anton Mattsson, Daniel Korpi ja Axel Mattsson, Parainen
Kotisaareni -juliste	Skärgårds Reklam, Lasse Andersson, Parainen
Saaristokulttuuri teemakassit ja kirjalista	Paraisten kirjastot
Kalakamut kokkailevat – saaristoruokaa lapsille -keittokirja	Kuvitus ja graaffinen suunnittelu: Terese Bast, Pietarsaari
Kalakamujen saaristo-kulttuurilabra -vihko	Kuvitus ja graaffinen suunnittelu: Terese Bast, Pietarsaari

SMÅBARNSPEDAGOGIK
VARHAISKASVATUS
PARGAS PARAINEN

OPETUSHALLITUS RAHOITTAA HANKETTA

PARGAS SKÄRGÅRDSSTADEN PARAINEN SAARISTOKAUPUNKI

SKÄRGÅRDSHAVET · SAARISTOMERI
Biosfärområde Biosfäärialue

Taulu minusta

Nimi:

Ikä:

Perheeni:

Mitä teen mielelläni:

Oma kuva:
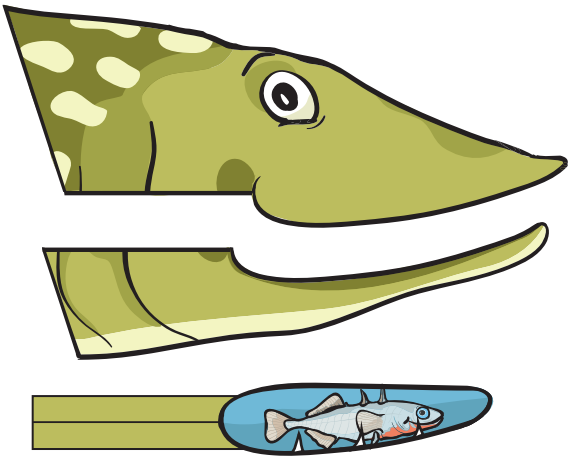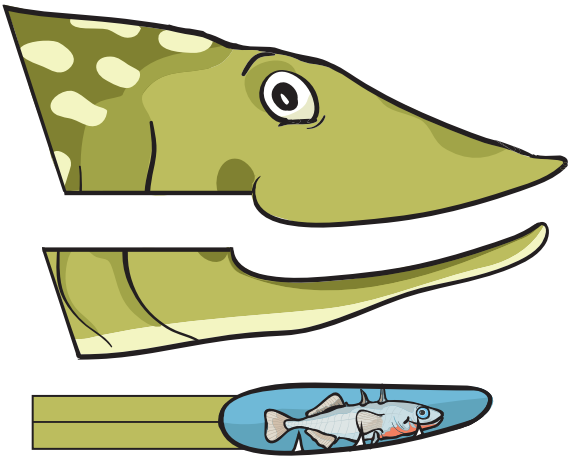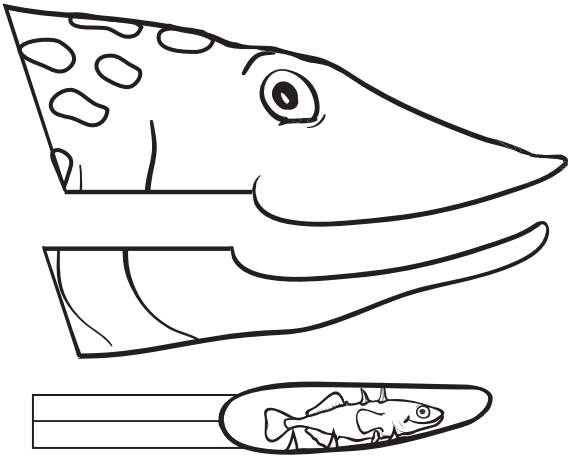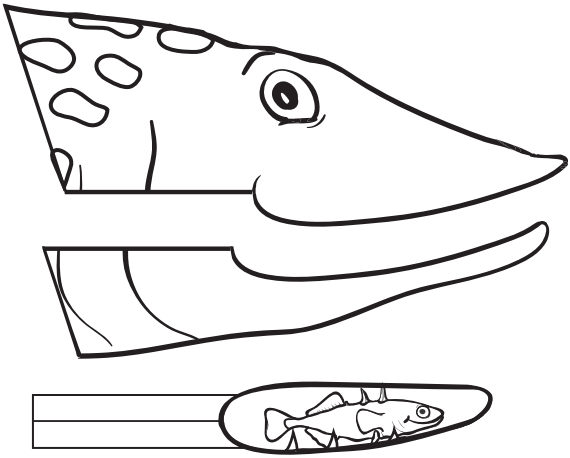
Ryhmä: